

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχόν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἑσωτερικοῦ
Ἑτησίᾳ . . . δρ. 12.—
Ἑξάμηνος . . . > 6,50
Τρίμηνος . . . > 3,50
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται τὴν 1ην ἐκάστου μηνός.

Ἑξωτερικοῦ
Ἑτησίᾳ . . . φρ. 20. 15.—
Ἑξάμηνος . . . > 8.—
Τρίμηνος . . . > 4,50

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗΝ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΒΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν Ἀθήναις, 16 Μαρτίου 1919

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἑσωτερικ. λεπ. 30. Ἑξωτερικ. λεπ. 35
Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν, ἐπίσης λεπ. 30

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου δρ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Ἔτος 41ον.— Ἀριθ. 16

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ τοῦ HECTOR MALOT

[Βραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλλ. Ἀκαδημίᾳ]

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'. (Συνέχεια)

Τὴ θάλασσαν, ἂν ἡ γρηὶς μοῦ ζητοῦσε νὰ τῆς πληρώσω τὸ κλεμὲνο κρέας; Μὲ τὴ λεπτά; Κι' ἂν μᾶς ἐπαιναν, δὲν θὰ μᾶς ἔχωναν στὴ φυλακὴ;

Ἄμα μὲ εἶδαν νὰ τρέχω, ὁ Κάπης κι' ἡ Δούλση τώβλααν κι' αὐτοὶ στὰ πόδια, ἐνῶ ὁ Καρδούλης, ποὺ τὸν κρατοῦσα στὸν ὦμο, μάρπαξε ἀπ' τὸ λαιμὸ γιὰ νὰ μὴν πέσῃ.

Νὰ μᾶς φθάσουν δὲν ἦταν φόβος· μπορούσαν ὅμως νὰ μᾶς ἐπιαναν στὸ πέρασμα καὶ ἴσα-ἴσα τέτοιος μοῦ φάνηκε ὁ σκοπὸς δυο-τριῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἔφραζαν παρά-πάνω τὸ δρόμο. Εὐτυχῶς, ἓνας πλάγιος δρομολογὸς μᾶς φανερώθηκε παρά-κάτω ἀπὸ τὸν ὄμιλο τῶν ἐχθρῶν. Ἐστρίψα ἀμέσως μὲ τὰ σκυλιὰ καί, τρέχοντας πάντα στὰ τέσσερα, βρεθήκαμε σὲ λίγο στὰ χωράφια. Δὲν ἐστάθηκα ὅμως, παρ' ἀφοῦ ἔτρεξα τουλάχιστο δυο χιλιόμετρα. Τότε μόνον τόλμησα νὰ γυρίσω καὶ νὰ κοιτάξω πίσω: Κανένας δὲν μᾶς κυνηγοῦσε. Ὁ Κάπης κι' ἡ Δούλση ἦταν πάντα κοντά μου. Κι' ὁ Ζερμπίνος ἔφθανε ἀπὸ μακριά, γιατί αὐτὸς κάπου εἶχε σταθῇ χωρὶς ἄλλο, νὰ φάῃ τὸ κρέας του.

Τὸν ἐφώναξα. Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ ἤξερε πῶς τοῦ ἄξιζε μιὰ καλὴ τιμωρία, σταμάτησε· κι' ἔπειτα, ἀντὶ νάλλθῃ σὲ μένα, τοῖς ἔσκασε.

Σπρωγμένος βέβαια ἀπὸ τὴν πεῖνα, ὁ Ζερμπίνος εἶχε κλέψει τὸ κρέας τῆς γρηῃς. Ἀλλὰ δὲν μπορούσα νὰ τὸν συχωρέσω γι' αὐτό. Ἦταν κλεψιά κι' ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ. Ἀλλοιῶτα πῶς θὰ κρατιοῦνταν ὁ θάλασσε σὲ πειθαρχία; Στὸ παρακάτω χωριό, ἡ Δούλση θάβανε τὰ ἴδια· στὸ τέλος κι' αὐτὸς ὁ Κάπης θὰ νικοῦνταν ἴσως ἀπὸ τὸν πειρασμό.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ τιμωρήσω τὸν Ζερμπίνον ἐκεῖ μπροστὰ 'ς ὅλους. Προτῆτερα ὅμως ἔπρεπε νὰ θελήσῃ αὐτὸς νὰ παρουν-

σιασθῇ μπροστὰ μου· κι' ἐγὼ βέβαια δὲν θὰ τὸν κατάφερα τόσο εὐκολά.

Ὁ Κάπης θὰ τῶλανε καλύτερα.

— Πήγαινε νὰ μοῦ φέρῃς τὸν Ζερμπίνον! τοῦ εἶπα.

Ἐφυγε ἀμέσως. Παρατήρησα ὅμως, ὅτι δέχθηκε τὴ διαταγὴ μου μὲ λιγώτερο ζῆλο ἀπὸ τὸν συνειθισμένο του καί, ἀπὸ τὸ βλέμμα ποὺ μοῦρριξε πρὶν φύγῃ, κατάλαβα πῶς προθυμότερα θὰ γίνονταν συνήγορος τοῦ Ζερμπίνου παρὰ χωροφύλακας δικός μου.

Δὲν εἶχα τώρα παρὰ νὰ περιμένω τὸν Κάπη μὲ τὸν φυγόντιο, κι' ἐπειδὴ αὐτοὶ μπορεῖ νὰ γυροῦσαν, — ὁ Ζερμπίνος δὲν θὰ στέκονταν βέβαια νὰ συλληφθῇ τόσο γρήγορα, — κι' ἐγὼ πάλι ἤμουν κατακουρασμένος ἀπὸ τὴν τρεχάλα, ἀποφάσισα νὰ σταθῶ ἐκεῖ καὶ νὰ ξεκουρασθῶ.

Φόβο δὲν εἶχα. Ἐπειτα τὸ μέρος ἦταν καταλλήλο-τατο γιὰ ξεκούρασμα. Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, στήν παρατάλη τοῦ κυνηγητοῦ, εἶχα φθάσει κοντὰ στὸ Κανάλι τοῦ Μιντὶ καί, ὅστερ' ἀπὸ τὴς ξερὲς πεδιάδες ποὺ εἶχα περάσει φεύγοντας ἀπὸ τὴν Τουλούζα, βρεθήκα τὴν ὥρα νὰ μὴν εἶχα πρᾶσινη καὶ δροσερή. Νερά, δένδρα, χλόη καὶ μιὰ βρυσούλα ποὺ ἔτρεχε ἀπ' τὴς σχισμάδες ἐνὸς βράχου, σκεπασμένου ἀπὸ φυτὰ ἀνθοστόλιστα. Τὴ ὁμορφὴ μέρους!..

Ἐκεῖ, κοντὰ εἰς τὴν βρυσούλα, κάθησα νὰ περιμένω τὴν ἐπιστροφὴ τῶν σκυλιῶν.

Πέρασε μιὰ ὥρα, χωρὶς νὰ φανῇ οὔτε ὁ ἓνας οὔτε ὁ ἄλλος. Ἀρχίσα νὰ νηυσυχῶ, ὅταν ἄξαφνα βλέπω τὸν Κάπη μπροστὰ μου, μονάχον, μὲ τὸ κεφάλι κατεβασμένο.

— Ποῦ εἶναι ὁ Ζερμπίνος;

Ὁ Κάπης ξαπλώθηκε χάμω σὰ φοβισμένος. Εἶδα τότε τὸ ἓνα τοῦ αὐτοῦ ματωμένο.

Δὲν χρειάστηκαν ἄλλες ἐξηγήσεις γιὰ νὰ καταλάβω: ὁ Ζερμπίνος ἔκαμε ἀντί-σταση «κατὰ τῆς ἐξουσίας» κι' ὁ χωροφύλακός μου, ποὺ θεωροῦσε ἴσως τὴ διαταγὴ μου πολὺ αὐστηρὴ, στάθηκε νὰ νικηθῇ ἀπὸ τὸν φυγόντιο.

Ἐπρεπε νὰ τὸν μαλώσω, νὰ τὸν τιμωρήσω; Δὲν εἶχα τὸ θάρρος, οὔτε διάθεση νὰ τιμωρήσω ἄλλους, καταπικραμένους καθὼς ἤμουν ἀπὸ τὰ δικά μου δεινά...

Ἀφοῦ ἀπέτυχε ἡ ἀποστολὴ τοῦ Κάπη, δὲν εἶχα τώρα ἄλλο, παρὰ νὰ περιμένω ὡς νὰ γυρίσῃ ὁ Ζερμπίνος μονάχος του. Τὸν ἤξερα: ὅστερ' ἀπὸ τὸ πρῶτο ἐπα-ναστατικὸ κίνημα, θάμπεφε, θάποφάσιζε νὰ δεχθῇ τὴν τιμωρία του καὶ θὰ τὸν ἔβλεπα νὰ μοῦ παρουσιασθῇ μετανοη-μένος.

Ξαπλώθηκα κάτω ἀπὸ ἓνα δένδρον, μὲ τὸν Καρδούλη κοντά μου δεμένο, ἀπὸ φόβο μὴν τοῦρχουνταν ἡ ἰδέα νὰ πάῃ κι' αὐτὸς νὰ βρῇ τὸν Ζερμπίνον. Ὁ Κάπης κι' ἡ Δούλση πλάγιασαν στὰ πόδια μου.

Πέρασ' ἔτσι πολλὴ ὥρα κι' ὁ Ζερμπίνος δὲν ἐφάνηκε. Στὸ τέλος, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, μὲ πήρε ὁ ὕπνος.

Ὅταν ἐξύπνησα, ὁ ἥλιος ἦταν ἀπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου. Μὰ δὲν εἶχ' ἀνάγκη νὰ μοῦ πῇ ὁ ἥλιος πῶς ἦταν μεσημέρι, γιατί μοῦ τῶλεγε ἡ ἀδειανὴ μου κοιλιὰ. Καὶ τὰ ζῶα ἐδειχναν πῶς πεινοῦσαν: ὁ Κάπης κι' ἡ Δούλση μὲ κατεβασμένα μοῦτρα, ὁ Καρδούλης μὲ διάφορες γριμάτσες. Ὁ Ζερμπίνος ἄφαντος ἀκόμα.

«Ἀλλόκοτο ἦταν τὸ πλοῖον...» (Σελ. 122, στ. 6').

Τοῦ φώναξα, τοῦ σφύριξα, — τίποτα! Ποιὸς ξέρεῖ σὲ τί θαμνο χωμένος, ὅλ' ἐχώνευε ἡτύχα, γιατί' αὐτός, τὸ πρῶτ', εἶχε φάει καλά...

Δὲν ἤξερα πιά τί νὰ κάμω. Ἄν ξεφυγα, ὁ Ζερμπίνος μποροῦσε νὰ χάθῃ καὶ νὰ μὴ μᾶς ξαναδῇ ποτέ. Ἄν ἔμενα, δὲν θάδρωνα τὴν εὐκαιρία νὰ κερδίσω λίγα λεπτὰ γιὰ νὰ φάω.

Καὶ ἴσα-ἴσα πού αὐτὴ ἡ ἀνάγκη γίνονταν ὁλοένα καὶ πρὶ ἐπιτακτική. Τὰ μάτια τῶν πεινασμένων σκυλιῶν μὲ κοίταζαν μπλεπιστά κι' ὁ Καρδούλης δὲν ἔπαυε νὰ τρίβῃ τὴν κοιλιὰ του μὲ τσιριγματάκια θυμοῦ.

Ἔστειλ' ἄλλη μιὰ φορὰ τὸν Κάπη νὰ μοῦ βρῇ τὸν Ζερμπίνον· μὰ ὕστερ' ἀπὸ μιῇ ὥρᾳ ξαναγύρισε μονάχος του καὶ μ' ἔκαμε νὰ καταλάβω πὼς δὲν τὸν βρῆκε πουθενά.

Τί νὰ κάμω;

Ἄν κι' ὁ Ζερμπίνος ἦταν ὁ ἐνοχος, πού μὲ τὸ σφάλμα του μᾶς ἔφερε σὲ τόσο φοβερὴ θέση, οὔτε στιγμὴ μοῦ πέρασε ἡ ἰδέα πὼς μποροῦσα νὰ τὸν ἀπαρτήσω. Τὶ θάλεγε ὁ κύριός μου, ἂν δὲν τοῦ πῆγαινα μεθούριο καὶ τὰ τρία του σκυλιὰ; Ἐπειτα, μ' ὅλ' αὐτά, τὸν ἀγαποῦσα τὸν κατέργαρο τὸ Ζερμπίνον!

Ἀποφάσισα λοιπὸν νὰ μείνω ἐκεῖ ὡς τὸ βράδυ. Ἦταν ὅμως ἀδύνατο νὰ καθόμαστε ἔτσι, χωρὶς νὰ κάνουμε τίποτα παρὰ νάχῃμε τὸν ταμπουρά πού ἔπαιζε ἡ κοιλιὰ μας. Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ ἦταν πολὺ ἀλγεινὸ κι' ἔπρεπε νὰ βρῶ κάτι ἄλλο, πού θά μποροῦσε νὰ μᾶς ἀπασχολήτῃ ὅλους καὶ νὰ μᾶς διασκεδάσῃ.

Ἄν κατορθώναμε νὰ ξεχάσουμε πὼς πεινοῦμε, θά πεινούσαμε βέβαια λιγώτερο. Μὰ πὼς; μὲ τί;...

Ἐνῷ συλλογιζόμουν νὰ βρῶ ἕνα τρόπο, θυμήθηκα πὼς ὁ Βιτάλης μοῦ εἶπε κάποτε πὼς στὸν πόλεμο, ὅταν ἕνα στρατεύμα εἶναι κουρασμένο ἀπὸ μεγάλη πορεία, παίζον μουσικὴ κι' οἱ στρατιῶτες, ἀκούγοντας εὐθυμούς ἢ ἐνθουσιαστικούς σκοπούς, ξεχνοῦν τὴν κούραση καὶ τοὺς κόπους.

Ἰσως ἂν ἔπαιζα τώρα κάτι εὐθυμο, θά ξεχνούσαμε ὅλοι τὴν πείνα μας. Ὅπως δὴ ποτε, ἂν ἐγὼ καταγινόμουν νὰ παίξω καὶ τὰ σκυλιὰ νὰ χορεύουν μὲ τὸν Καρδούλη, ὁ καιρὸς θά περνοῦσε πρὶ γρήγορα γιὰ μᾶς.

Πῆρα τὴν ἄρπα μου (*) πού τὴν εἶχ' ἀκούμπησει 'ς ἕνα δένδρο, ἔδωκα τοὺς ἡθοποιούς μου στὴ γραμμὴ καὶ γυρίζοντας τὴ ράχη στὸ κανάλι, ἄρχισα νὰ παίξω ἕνα βάλσι.

Στὴν ἀρχή, οἱ ἡθοποιοί μου δὲν ἔδειξαν καμμία ὀρεξὴ γιὰ χορό. Ἦταν φανερό πὼς θά προτιμοῦσαν ἕνα κομμάτι ψωμί. Σιγά-σιγά ὅμως ζωήρεψαν, ἡ μουσικὴ ἔφερε τὸ ἀναγκαστικὸ ἀποτέλεσμά της, ξεχάσαμε ὅλοι τὸ ψωμί πού μᾶς ἔλειπε κι' οὔτε τὸ ξαναθυμηθήκαμε πιά, ἐγὼ παί-

ζοντας τὴν ἄρπα μου καὶ τὰ σκυλιὰ μὲ τὸν Καρδούλη χορεύοντας.

Ἀξάρνα ἀκούω μιὰ καθαρή φωνή, μιὰ παιδιάτικη φωνή, νὰ φωνάζῃ ἀπὸ πίσω μου:

— Μπράβο! Μπράβο!...

Γυρίζω ἀμέσως καὶ τί νὰ ἰδῶ;

Ἐνα πλοῖο ἦταν σταματισμένο στὸ κανάλι, μὲ τὴν πλώρη γυρισμένη κατὰ τὴν ὄχθη ὅπου βρισκόμουν. Τὰ δύο ἄλογα πού τὸ ἔβερναν, εἶχαν σταθῇ στὴν ἀπέναντι.

Ἀλλόκοτο ἦταν αὐτὸ τὸ πλοῖο, τέτοιο πού ποτέ μου δὲν εἶχα ξαναἰδῇ. Πρὸ κοντὸ ἀπὸ τίς συνειθισμένες μαοῦνες πού μεταχειρίζονται στὰ κανάλια, εἶχε στὸ κατάστρωμά του, λιγάκι ψηλότερ' ἀπὸ τὴν ἐπιράνεια τοῦ νεροῦ, ἕνα γυάλινο κιότι. Στὴ μπροστινὴ πλευρὰ αὐτοῦ τοῦ κιότιο, ἦταν μιὰ βεράντα στολισμένη ἀπὲξω μὲ λογιῶν-λογιῶν κισσούς, πού τὰ κλωνιά τους, καρλωμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὰ στολιδία τῆς στέγης, ἔπεφταν σὲ μέρη-μέρη σὰν πράσινοι καταρράχτες. Μέσα 'ς αὐτὴ τὴ βεράντα, εἶδα δύο πρόσωπα: μιὰ κυρία, νέα ἀκόμα, μὲ ὕψος εὐγενικὸ καὶ λυπημένο, πού στέκονταν ὀρθή, κι' ἕνα παιδί, ἕν ἄγορι σχεδὸν στὴν ἡλικία μου, πού μοῦ φάνηκε ξαπλωμένο.

Αὐτὸ τὸ παιδί βέβαια μᾶς εἶχε φωνάξει τὰ «μπράβο». Κι' ἄμα μοῦ πέρασε ἡ ἐκπληξὴ τῆς πρώτης στιγμῆς, — γιατί τὸ θέαμα δὲν ἦταν καθόλου τρομακτικόν, — ἔβγαλα τὸ καπέλλο μου, γιὰ νὰ τὸ εὐχαριστήσω.

— Γιὰ δική σου εὐχαρίστηση παίζεις; μὲ ρώτησε ἡ κυρία μὲ ξενικὴ προφορά.

— Γιὰ νὰ χορεύουν οἱ ἡθοποιοί μου καὶ... γιὰ νὰ διασκεδάξω κι' ἐγώ.

Τὸ παιδί ἔγνεψε κι' ἡ κυρία ἔσκυψε ἀπάνω του.

— Μπορεῖς νὰ παίζῃς ἀκόμα, μικρέ; μὲ ρώτησε σηκώνοντας τὸ κεφάλι της.

Ἄκουξ ἐκεῖ πού δὲν μποροῦσα! Καὶ τί ἄλλο ἤθελα, παρὰ νὰ παίξω μπροστὰ 'ς αὐτὴ τὴν «ἐντιμὴ ὁμήγυρη» πού παρυσιάζονταν μέσ' στὴν ὥρα!

— Προτιμᾶτε χορὸ ἢ κωμωδία; ρώτησα.

— Ὁ, κωμωδία! φώναξε τὸ παιδί.

Μὰ ἡ κυρία ἀποκρίθηκε πὼς προτιμοῦσε χορὸ.

— Ὁ χορὸς βατὰ λίγο! φώναξε τὸ παιδί.

— Ὑστερ' ἀπὸ τὸ χορὸ, μποροῦμε, ἂν ἡ ἐντιμὴ ὁμήγυρη ἐπιθυμῇ, νὰ κάμουμε διάφορα παιγνίδια, ἀπ' αὐτὰ πού κάνουν καὶ στὰ ἱπποδρόμια τοῦ Παρισιῦ.

Ἦταν φράση ἀπὸ τίς δημοχορίες τοῦ Βιτάλη αὐτῇ καὶ προσπάθησα νὰ τὴν πῶ εὐγενικὰ σὰν κι' ἐκεῖνον. Εἶχα σκεφθῇ πὼς καλύτερο θάταν νὰ μὴ γυρέψουν κωμωδία, πού θά δυσκολευόμουν πολὺ νὰ τὴν παραστήσω, πρῶτο γιατί

μοῦ ἔλειπε ὁ Ζερμπίνος, καὶ δεύτερο γιατί δὲν εἶχα τὰ κουστούμια καὶ τὰ σκηναῖα πού χρειαζόνταν.

Ἀρχισα λοιπὸν νὰ παίζω πάλι ἕνα χορὸ. Ἀμέσως ὁ Κάπη ἐπιάσε τὴ Δούλη μὲ τὰ δύο του πόδια ἀπὸ τὴ μέση καὶ κάμπωση ὥρα τὰ δύο σκυλιὰ στριγογύρισαν μαζὶ ρυθμικά. Ἐπειτα ὁ Καρδούλης χόρεψε μονάχος του. Ἐπειτ' ἀρχίσαμε τὰ διάφορα «παιγνίδια». Δὲν αἰσθανόμαστε πιά τὸν κόπο. Οἱ ἡθοποιοί μου εἶχαν καταλάβει πὼς ἕνα γεῦμα θά ἦταν ἡ πληρωμὴ τους κι' ἐδούλευαν μὲ ὅλη τους τὴν προθυμία.

Ἀξάρνα, ἐκεῖ πού κάναμε ἕνα γύμνασμα, βλέπω τὸ Ζερμπίνον νὰ ξετρυνώνῃ ἀπὸ ἕνα θάμνο καί, μιὰ στιγμὴ πού τὰ ἄλλα σκυλιὰ πέρασαν ἀπὸ κοντὰ του, μπῆκε κι' αὐτὸς στὴ μέση θαρρετὰ κι' ἔκαμε τὸ ρόλο του.

Παίζοντας ὁλοένα καὶ προσέχοντας τοὺς ἡθοποιούς μου, κοίταξα κάπου-κάπου καὶ τὸ παιδί. Περίεργο πρᾶγμα! Ἄν καὶ τὰ παιγνίδια μας τοῦ προξενούσαν μεγάλη κι' ὀλοφάνερη εὐχαρίστηση, ὁ μικρὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ μένῃ πλαγισμένος, ξαπλωμένος, ὁλωςδιόλου ἀκίνητος. Μόνο τὰ δύο του χέρια κουνούσε, γιὰ νὰ μᾶς χειροκροτῇ.

Ἦταν παράλυτος; Δὲς καὶ τὸν εἶχαν δεμένο 'ς ἕνα σανίδι.

Σιγά-τιγά ὁ ἀέρας εἶχε σπρώξει τὸ πλοῖο ὡς τὴν ὄχθη ὅπου βρισκόμουν, κι' ἔδωκα τώρα τὸ παιδί σὰ νάμουν μέσα στὸ πλοῖο, κοντὰ του. Ἦταν ξανθὸ καὶ χλωμό· μὰ τόσο χλωμό, πού φαίνονταν οἱ γαλάζιες φλέβες τοῦ μετώπου του κάτω ἀπ' τὸ διάφανόν του πετσί. Ἦ ἔκφραση τοῦ προσώπου του ἦταν γλυκεῖα καὶ μελαγχολικὴ· εἶχε ὅμως καὶ κάτι ἀρρωστητάρικο.

Πόσο κοστίζουν οἱ θέσεις στὸ θέατρό σου; μὲ ρώτησε ἡ κυρία.

— Καθένας πληρώνει κατὰ τὴν εὐχαρίστηση πού παίρνει.

— Τότε, μαμμά, πρέπει νὰ πληρώσουμε πολὺ ἀκριβὰ! εἶπε τὸ παιδί.

Καὶ πρόσθεσε μερικὰ λόγια σὲ γλῶσσα πού δὲν τὴν καταλάβαινα.

— Ὁ Ἀρθούρος θά ἤθελε νὰ ἰδῇ τοὺς ἡθοποιούς σου ἀπὸ πρὶ κοντὰ, μοῦ εἶπε ἡ κυρία.

Ἐγνεψα 'ς τὸν Κάπη, πού πῆρε ἀμέσως φόρα κι' ἐπῆλθῃσε στὸ πλοῖο.

— Κι' οἱ ἄλλοι; φώναξε ὁ Ἀρθούρος. Ὁ Ζερμπίνος κι' ἡ Δούλη ἀκολούθησαν τὸν Κάπη.

— Κι' ὁ πίθηκος;

Ἐδόκλα θὰ πηδοῦσε κι' ὁ Καρδούλης, μὰ ποτέ δὲν ἤμουν βέβαιος γι' αὐτόν. Μέσα στὸ πλοῖο, μονάχος του, μποροῦσε νὰ ἰσχυρῇ χωρατὰ, πού νὰ μὴν ἀρέσουν καθόλου τῆς κυρίας.

— Εἶναι κακός; μὲ ρώτησε αὐτή.

— Ὁχι, κυρία, μὰ δὲν ἀκούει πάντα.

ἔξαι μήπως δὲν φερθῇ ὅπως πρέπει.

— Ἐλα τότε μαζὶ του καὶ σύ.

— Εὐχαρίστως!

Ἡ κυρία ἔγνεψε 'ς ἕναν ἄνθρωπο πού πείκονταν στὴν πρῶμη, κοντὰ στὸ τιμόνι, καὶ ἀμέσως αὐτός, περνώοντας στὴν πλώρη, ἔρριξε στὴν ὄχθη ἕνα σανίδι. Ἀπὸ τὸ γεγῆρτο αὐτὸ μπόρεσα νὰ περάσω χωρὶς ἐπικίνδυνον πῆδημα καὶ νὰ μπῶ στὸ πλοῖο σοβαρά, μὲ τὴν ἄρπα στὸν ὦμο καὶ μὲ τὸν Καρδούλη στὸ χέρι.

— Ὁ πίθηκος! ὁ πίθηκος! φώναξε ἡ γὰρ ὁ Ἀρθούρος.

Πῆγα κοντὰ του καί, ὅσο χαιδεύε καὶ περιποιῶνταν τὸν Καρδούλη, μπόρεσα νὰ τὸν ἐξετάσω μὲ τὴν ἡσυχία μου.

Ἀλήθεια, — τί φοβερό! ἦταν δεμένος 'ς ἕνα σανίδι, ὅπως μοῦ φάνηκε κι' ἀπὸ κοντὰ!

— Ἐχεις, παιδί μου, ἀρεντικό; μὲ ρώτησε ἡ κυρία.

— Μάλιστα, μὰ γιὰ τὴν ὥρα εἶμαι καὶ θά εἶμαι μόνος...

— Γιὰ πόσον καιρὸ;

— Γιὰ δύο μῆνες.

— Δυὸ μῆνες!.. Τόσον καιρὸ μόνος, στὴν ἡλικία σου;...

— Εἶναι ἀνάγκη, κυρία.

— Κι' ὁ ἀρεντικός σου σὲ ἀναγκάζει νὰ ἐργάζεσαι, γιὰ νὰ τοῦ πηγαίνῃς λεῖψα; Πόσο πρέπει νὰ τοῦ πᾶς στὸ τέλος τῶν δύο αὐτῶν μηνῶν;

— Τίποτα, κυρία. Δὲν μ'ἀναγκάζει τίποτο. Τοῦ φθάνει νὰ κερδίζω ὅσο νὰ μὲ τὰ θιάτό μου.

— Καὶ τὸ κατάφερες αὐτὸ ὡς σήμερα; Ἐδίσταται πρὶν νὰ παντῆσω. Ποτέ μου εἶχα ἰδῇ κυρία πού νὰ μοῦ ἐμπνέῃ σὲ σεβασμὸ σὰν αὐτῇ! Μὰ μου μιλοῦσε μὲ τόση καλωσύνη, ἡ φωνὴ της ἦταν γλυκεῖα καὶ τὸ βλέμμα της τόσο ἀρρυντικό, πού ἀποράσισα νὰ πῶ τὴν ἄλθεια. Ἐπειτα, γιατί νὰ σωπάσω;

Τῆς διηγήθηκα λοιπὸν πὼς ἀναγκάστηκα νὰ χωρισθῶ τὸν Βιτάλη, πού τὸν ἀκούσαν γιατί μὲ εἶχε ὑπερασπισθῇ, καὶ πὼς ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού ἔφυγα ἀπὸ τὸν Τουλούζα, δὲν κατάφερα νὰ κερδίσω πεντάρια.

Ὅσο μιλοῦσα, ὁ Ἀρθούρος ἔπαιζε μὲ τὰ σκυλιὰ· ἀκούγε ὅμως καὶ καταλάβαινε, ὅτι ἔλεγα.

— Ὁ, πεινάτε λοιπὸν ὅλοι σας! φώναξε ἄξαφνα.

Μὲ τὴ λέξη αὐτῇ, πού τὴν ἤξεραν καὶ τὰ σκυλιὰ ἄρχισαν νὰ γαυγίζουν καὶ ὁ Καρδούλης νὰ τρίβῃ τὴν κοιλιὰ μὲ μανία.

— Ὁ, μαμμά! ἔκαμε ὁ Ἀρθούρος.

Ἡ κυρία κατάλαβε τί ἐσήμαινε αὐτὴ ἡ φωνή. Εἶπε λίγα λόγια σὲ μιὰ γυναικα, πού στέκονταν πίσω ἀπὸ μιὰ γυμναστικὴ πόρτα, — λόγια σὲ γλῶσσα ἄλλη, — καὶ σὲ λίγο, ἡ γυναῖκα ἐκείνη φέρε ἕνα τραπεζάκι μὲ φαγιά.

— Κάθητε, παιδί μου, μοῦ εἶπε ἡ κυρία.

Δὲν ἄριστα νὰ μὲ παρακαλέσουν. Ἀμέσως ἀκούμπησα τὴν ἄρπα μου καὶ σταθώθηκα στὸ τραπέζι. Τὰ σκυλιὰ μὲ τριγύρισαν κι' ὁ Καρδούλης κάθησε στὰ γόνατά μου.

— Τρῶνε ψωμί τὰ σκυλιὰ σου; μὲ ρώτησε ὁ Ἀρθούρος.

Ἄκουξ πού δὲν ἔτρωγαν ψωμί! Τοὺς ἐμοίρασα ἀπὸ μιὰ φέτα καὶ τὴν καταβρόχθισαν.

— Κι' ὁ πίθηκος; ξαναρώτησε ὁ Ἀρθούρος.

Μὰ δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ φροντίσω καὶ γιὰ τὸν Καρδούλη. Μονάχος του αὐτός ἄρπα ξεῖνα· κομμάτι παστίτσο καὶ μπουκωνούνταν ὁλοένα κάτω ἀπ' τὸ τραπέζι.

Πῆρα κι' ἐγὼ μιὰ φέτα ψωμί κι' ἄρχισα νὰ τρώω, γιὰ νὰ μὴν πῶ νὰ καταβροχθίσω. Μήπως πεινοῦσα λιγώτερο ἀπὸ τὰ ζῶα μου;

— Καίμενα παιδί! ἔλεγε ἡ κυρία, γεμίζοντας τὸ ποτήρι μου.

Ὁ Ἀρθούρος δὲν ἔλεγε πιά τίποτα. Μᾶς κοίταζε μόνον μὲ γουρλωμένα μάτια, θαυμάζοντας βέβαια τὴν ὄρεξὴ ὅλων μας. Γιατί κι' ὁ Ζερμπίνος ἀκόμα, ἂν κι' εἶχε φάει τὸ πρῶτὸ τὸ κλεμένο κρέας, ἔκανε σὰ νάταν νηστικός ἀπὸ χθές. (Ἐπειτα συνέχεια)

Η ΣΤΑΜΝΑ

Τέτοιο κλῆψτρικο παιδί, σὰν τὸν ἀδερφό μου τὸ Γιακουμῆ, δὲν ἔχω ἰδεῖ ἀκόμα. Ἀπ' ὅσο μακριὰ θυμοῦμαι, τὸν βλέπω πάντα μὲς στὸ νοῦ μου, μὲ τὰ μάτια κόκκινα, πρισμένα, μὲ τὰ μάγουλα βρεγμένα. Καὶ τί; ποτὰμὶ δάκρυα! Πρῶτ', βράδυ, νύχτα, στὸ σκολειό, στὸ σπίτι, στὸν περίπατο, ἔκλαιγε, ἔκλαιγε ἀδιάκοπα.

Ὅταν τὸν ρωτοῦσε κανεὶς: «Μὰ τί ἔχεις καὶ κλαῖς;» ἀπαντοῦσε μ' ἀναφυλλητά: «Τίποτα».

Καί, περίεργο, δὲν εἶχε τίποτα, ἔκλαιγε ἔτσι ἀπὸ συνήθεια, ὅπως φτερίζουν, ὅπως σκουρίζουν τὴ μύτη τους. Μὲνὸ λίγο πρὶ πολὺ, νά. Καμμιὰ φορὰ, ὁ πατέρας μου, ἀγανακτημένος πιά, ἔλεγε στὴ μητέρα μου:

— Μὰ εἶναι γελοῖο αὐτὸ τὸ παιδί γιὰ κοίτα το. Οὔτε βρύση νάτανε...

— Μὴ συγχύζεσαι, φίλε μου, ἀπαντοῦσε κείνη, θά τοῦ περάσῃ. Στὴν ἡλικία του κι' ἐγὼ ἔτσι ἤμουνα.

Ὁ κακόμοιρος ὁ Γιακουμῆς! τί δυστυχισμένος πού ἦτανε! Μπροστὰ στὸν πατέρα του, τᾶχανε ὁλότελα. Θαρρεῖς καὶ τοῦφερνε κακό!

Ἐνα βράδυ, τὴν ὥρα τοῦ τραπεζιοῦ, εἶδαμὲ πὼς οὔτε στάλα νερὸ δὲν εἶχαμε στὸ σπῆτι.

— Θέλετε νὰ πάω νὰ φέρω ἐγώ; εἶπε ὁ Γιακουμῆς πρόθυμα.

Καὶ ἄρπαξε τὴ στάμνα, μιὰ μεγάλη,

κόκκινη, πῆλινη στάμνα. Ὁ πατέρας μου σήκωσε τοὺς ὤμους του.

— Μπα, ὁ Γιακουμῆς πᾶει γιὰ νερό; Σίγουρα, ἡ στάμνα θά σπάσῃ.

— Ἄκουξ, Γιακουμῆ, λέγει ἡ μητέρα μου μὲ τὴν ἡσυχὴ φωνή της, ἀκούξ τί λέει ὁ πατέρας σου; Πρόσεξε, παιδί μου, νὰ μὴ τὴν σπάσῃ.

— Καὶ δὲν τοῦ τὸ λὲς χίλιες φορές; ἐγὼ σοῦ λέγω πὼς θά τὴ σπάσῃ.

— Μὰ, τέλος πάντων, γιατί θέλετε νὰ τὴ σπάσῃ τὴ στάμνα; παραπονέθηκε δειλὰ ὁ Γιακουμῆς.

— Δὲ θέλω νὰ τὴ σπάσῃς, λέγω μόνο πὼς θά τὴ σπάσῃς! ἀποκρίθηκε ὁ πατέρας, μὲ τόνο πού δὲ δέχονταν ἀντιλογία.

Δὲν ἀποκρίθηκε ὁ Γιακουμῆς, ἄρπαξε μόνον μὲ κίνημα πεισματικὸ τὴ στάμνα καὶ βγῆκε ἀπότομ' ἀπὸ τὴν πόρτα. Σὰν νὰ μᾶς ἔλεγε:

«— Ἀ, θά τὴ σπάσω; Ὁ, θά τὸ ἰδοῦμε!»

Πέρασαν πέντε λεπτά, πέρασαν δέκα, ὁ Γιακουμῆς δὲ φαίνεται. Ἡ μητέρα μου ἀρχίζει νὰ νηυσυχῇ.

— Μὴν ἔπαθε τίποτα; μουρμουρίζει.

— Τί θέλεις νὰ πάθῃ; τῆς λέγει ὁ πατέρας μου τραχιά. Δὲν τὸ κατάλαβες; ἔσπασε τὴ στάμνα καὶ ντρέπεται τώρα νὰ μὴ μῆσ.

Σὰν πατέρας καλὸς πού ἦταν ὅμως, μ' ὅλο τὸ τραχὺ τὸ ὕψος του, σηκώθηκε κι' ἄνοιξε τὴν πόρτα γιὰ νὰ πάῃ νὰ ἰδῇ τί γίνθηκε ὁ Γιακουμῆς.

Δὲν πῆγε πολὺ μακριά. Ὅ, τι ἄνοιξε, εἶδε τὸν Γιακουμῆ στὸ διάδρομο, μπροστὰ στὴν πόρτα, μὲ ἄδεια χέρια, σιωπηλὸ, πετρωμένο. Κιτρίνισε, ἄμα εἶδε τὸν πατέρα του, πράσινισε, καὶ μὲ κομμένη φωνή, μὰ τόσο ἀδύνατη:

— Τὴν ἔσπασα, ψιθύρισε.

Κι' ἀρχίνησε τὰ κλάμματα.

Κι' ἀληθινά, τὴν εἶχε σπάσει.

(Α. Daudet) Σ. ΜΑΥΡΙΔΗΣ

ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ (*)

«Ἀρχόντισσα Ροδίτισσα, πὼς μπῆκες; Γυναῖκες διόχτει μιὰ συνήθεια ἀσάφια ἔδωθε». — Ἐγὼ ἕνα ἀνίψι, τὸν Εὐκλέα. Τοι' ἀδελφία, γυιό, πατέρα, Ὀλυμπιονίκης.

Νὰ μὲ ἀφίστετε πρέπει, Ἑλλανοδίκες, Κι' ἐγὼ νὰ καμαρώσω, μὲς στὰ ὦρα Κορμιὰ, πού γιὰ τὰ γόρλι (*) τοῦ Ἡρακλέα Παλοῖβου, θαμιαστὲς ψυχῆς ἀντρίκιες.

Μὲ τίς ἄλλες γυναῖκες δὲν εἰμ' ὅμοια. Στὸν αἰῶνα τὸ σόϊ μου θά φαντάξῃ Μὲ τῆς ἀντρείας τὰ μάρματα προνομία:

Μὲ μίλαμα γραμμένους τὸ δοξάζει, Σὲ ἀστροφερὸ καταιβατὸ μαρμαροῦ, Ὑμνος χρυσοῦ τοῦ ἀθάνατου Πινδάρου!

Α. ΜΑΒΙΑΝΗΣ

(*) Ὁ μῦθος τῆς Καλλιπατείας, πού ἐπέμνε νὰ εἰσαῖθῃ, παρὰ τὴν συνήθειαν, εἰς τὸ Ὀλυμπιακὸν

ΤΟ ΞΟΔΙ ΤΗΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑΣ

[Αυτό που θα διαβάσετε παρακάτω, είναι απόσπασμα από ένα έκτεταμένο πεζοποίημα του κ. Γ. Βλαχογιάννη, που ζωγραφίζει θαυμάσια όλη τη ζωή μιας Πεταλούδας. Στο απόσπασμα αυτό, η Πεταλούδα είναι πιά στα τελευταία της. Πιασμένη από μια σπαργγιά γεμάτη άγκυρα, του κάκου πολέμου να ξεπιαστεί και μένει ως που ξεφυγεί. Τότε βγαίνουν τα Μερμήκια και της κάνουν την κηδεία. — Έξοχη φυσιογνωστική σελίδα, όπου, με την αγγότερη λαϊκή γλώσσα, βλέπεις κανείς κι' ένα πλήθος λαϊκές δοξασίες, από τις πιο ποιητικές. Και το ύψος ταιριαστό, έντελως ποιητικό. Η πεζογραφία αυτή αποτελείται από στίχους, που έχουν άκονα κι' όμοιοκαταληξίες. — Σ. τ. Δ.]

... Ήρθανε τότε άλλα, όχι πιά καλοκαιρινά πουλιά, ήρθαν Κοράκια, ήρθαν Κάργες, Καλιακούδες που μαδάνε τα μαλλιά απ' τις προβατίνες, ήρθαν Φλώρια, Σπίντοι, μα κι' οι Κίσσες κοπίσσαν κι' εκείνες και μονάχα πουθενά δε φάνηκαν Πεταλούδες. «Όλα με λύσσα κυνηγάνε το φαγί, και πώς από τ' άγκυρα ή φτωχούλα θα μπορούσα να ξεβγώ;» Αποφάσισε 'κει πέρα τη νύχτα να περάσει. «Ψιτερ, βλέπουμε την άλλη μέρα' ίσως και δεν έφτασε το κόσμου ή χάση». Η έλπίδα την κρατάει άκονα, και χαρά στον τέτοιο καλό που τώχει.

Κι' ήρθε τ' άγριο Πρωτοβόχι, κι' ήρθε ή λάμπα ή Βροχή με τ' άσκια και τα καλάμια, τα σουράλια και τ' άσκαύλια κι' ήρθε ή Άνεμοσυμή με τούμπανα και γκάιδες, κι' έστησε χορό μ' άόρατες Νεράιδες. Ήρθε ή Άνεμοζάλη κι' ή Νεροποντή. Όμως ήρθε και μια ψύτρα Εσπερία για λίγο πάλι.

Σήκωσε ή Πεταλούδα άπάνου το τρεμουλιαστό κεφάλι· είδε την Άνυφάντρα στο κλαδί, νάχη κι' αυτή τον άργαλειό της σε κακό χάλι. Πήρε θάρρος και τη ρώτησε.

— Κοίτα, είπες, πόσο το φόρεμά μου νότισε! Άχ, ντροπές, ντροπές! Όμως έσύ, καλή κυρά μου, πές μου: Τ' είν' το τοξωτό Ζουνάρι, εκεί ψηλά και πέρα, που στεγνώνει στον άέρα; Η όμορφιά του με θαμπώνει, όμως ποιά μέση τάχα ζώνει; Εάστερα δε μπορώ να δω. Πάντα αγάπησα τα χρώματα ή φτωχή με μαγεύει ή ταιριαστή τους χάρη...

— Είναι της Καλόγιας το Ζουνάρι; άμα γεφυρώνη το ποτάμι, θα χειμάση, όμως ή γριά πέρα δε θα περάσει αυτό μη σε ξεπιάτη. Γειά σου! Σύμασε το φόρεμά σου...

Σοβαρή, τρύπωνσε σε μια κουφάλα. Νύχτωσε, γίνηκε σκοτάδι· κι' έμεινε ή Πεταλούδα πάλι μοναχή. Ρίχνει τα μάτια κάτω, βλέπει τον Άνγέλαγο, δέξω από την τεχνική φωλιά του, να φυλάη καρτέρι, κάνοντας τάχα τον κουτό, τάχα πώς κανένα δε μπορεί να βλάψη,

και πώς καρτερεί να πέση κάνα άστέρι να το χάψη. Ξω' πονηρό, που τόσα ξέρει.

— Εγώ, της λέει, κοιτάω των Άστεριών το ψυχόμετρο αυτό κι' έτσι την ώρα μου περνάω. Θέλεις να σου τάξησω με το καταλεπτό; Θέλεις να τα λογαριάσω χωρίς λάθη; Έλα κοντύτερα· μαζί μου κανείς δεν έχει τίποτα να πείθω.

— Τι καλό θα βγί σε κανένα να τα μάθω... Θα προτιμούσα από το σπίτι μου τη νύχτα να μη βγώ, αν είχα...

— Βλέπεις τ' Άλέτρι, βλέπεις το Ζυγό, αυτό που λένε και Ζυγάλετρο; Βλέπεις τον Άπάρθενο Χορό; Βλέπεις τη Μάρω και το Γιάννο; Βλέπεις τα τρία παραπάνω;

— Τ' είναι το Ποτάμι που λευκάει μέσα στ' άλλα; Σάν κοπάδι μοιάζει από χιλιάδες πεταλούδια, είτε από λευκά πουλιά, που ταξειδεύουν, ή έτσι ταύρε το σκοτάδι· κι' ίσως πάνε σ' άλλα μέρη, εκεί που πάει ταξίδι και το Καλοκαίρι.

— Ούτε κοπάδια από πουλιά, ούτε χαζοπεταλούδια· ούτε ρεματιά από γάλα, που άλλα πιδε μεγάλα ζά τη φανταστήκαν. Είναι το Παπά τ' άχαρα, Κυρά, που του χυθήκαν από το δισάκι· δές έσύ καλύτερα λιγάκι. Κι' ήταν πολύ τυχερά, γιατί βλοηθήκαν απ' το Μεγάλο τον Παπά, που όλα τα μαζεύει ή τα σκορπά, κι' έτσι αυτά σάν άκακα άχαρα κι' άθωα, δε χαθήκανε, μάλιστα γενήκαν τόσο φωτερα, κι' όλο πετούν ανάλαφρα, κι' όλο ίτια, σάν ψυχούδια παραδείσια, στ' ούρανο τ' άνώγεια λιανικά και τα υπερώα.

— Τι τα θέλω τώρα εγώ τέτοια λόγια; Βλέπω μια φιλή καταχνιά, που τα σκεπάζει...

— Αυτό θα πη πώς χειμάζει και πώς έρχεται χιονιά... Ναι, μα έδω κανείς κρύωνει το κρύο δεν είναι και ντροπή· ντροπή σ' εκείνον που το κρύβει, και να μην έχη και καλύδι. Όμως έχω γώ, και να με μπαίνω, σέρνω από πάνω μου και τη σκεπή, σάν πώμα σε μπουνάλας στόμα ταιριασμένο.

— Ήθελε κάπου να ρωτήτη, τί ήταν ή φωνή που κατέβαινε από τα σκοτάδια; ήτανε το Γερανο, που σερνέ το ρεβισμένο του κοπάδι, κι' ό Χειμώνας ό κακός, άγριος βοσκός, το κυνηγούσε, σ' αλαγώντας στ' ούρανο το σάδι κάθε πλάσμα στερωτό, μονάχο είτε κοπαδιαστό.

— Ήτανε πιά νύχτα σκοτεινή, σάν τόν 'Αδη. Η Πεταλούδα τίποτα δε νοιώθει· όλα μέσα της σβυστήκαν, και συλλογισμοί και πόθοι. Κι' όλα όνειράτα γενήκαν. Πεταλούδια μύρια, σάν αυτή όμορφα πετάνε και σιγομιλάνε: «Πάμε σε λουλούδια, πάμε σε χαμόμηλα και μολοχάνθια, πάμε σ' άνηθισμένα κλώνια, που δεν ξεφυλλάν αιώνια, πάμε σε σφαλάχτια, σε λουλουδιασμένα άγκυρα...

πάμε...» Πάν και πάνε... την Πεταλούδα πιά νεκρή πίσω τους την παρατάνε.

Τότε κίνησε να βγί απ' το ύπγειό του καρδάν-σαράι, το μαυρειδερό Μερμήκι, πλήθιο, άμέτρητο, ένα καταδίκι. Κατά το συνήθιο του το αιώνιο, ήθελε να κάμη το στερνό του ψώνιο, πάντα χωρίς άγορά, και να θερίση χωρίς να κάμη σπορό, και ν' άποθηκέψη χωρίς σπειράκι να φυτέψη, τέλος ό,τι βρή άπομεινάρια, φλούδα, τσάχαλο, παραμικρό σπειρί, να το φορτωθή και να το πάρη, στου καρδάν-σαραγιού τ' άμπάρι να το κουβλήτη, νάχη το χειμώνα με το τί να ζήση.

Είδανε την Πεταλούδα κρεμασμένη και νεκρή τα Μερμήκια. Τα θαμπώνει ή φορεσιά της ή φανταχτερή· το καθένα σκαρφαλώνει, — είναι και λιγάκι ναυτικοί, σάν Άγιονορίτες καλογέροι, — άνεβαίνουνε στ' άγκυρα σταλίκια, και την ξεμπλέκουν από 'κει χέρι-χέρι. Το κορμί της, μ' όλη του τη φαντασία, δεν κάνει μήτ' ένος μυρμηκιού χασιά. Στήνουνε βουλή, κάνουνε σκέψη· τίποτα αν δεν έχη κανέναν να κερδέψη, είναι ξω' από σόι, και στολίδι θάναι στο καταχτόνιο τους κατώι, και τιμή στω Μερμήκων τη φυλή να την κηδέψη.

Πέντε δέκα τη σηκώνουν. Καμαρώνει αυτή σά νύφη, που τη στεφανώνουν. Πάνε μπροστινοί πολλοί, καλογέροι σκούροι, κι' ένας δέσποτας πάει όλο μπροστινός, με την άρπαχτερή του μούρη. Κι' όλοι βαστάνε σπόρια κι' άχαρα και τσάφια σηκωτά, σά να βαστάνε μανουάλια και ξαφτέρυγα και θυμιάτα. Κι' όλοι της ψέλνουνε συχώρια, στα μουγγά. Κι' από πίσω τ' άλλο το Μερμηκολόι ακολουθεί, μ' άργό πόδι και με σεβασμό βαθύ· κι' όλοι κρατούν το φορτωμά τους, για να μη χάνουνε και τη δουλειά τους. Έτσι φτάσανε στής κατοικίας τους τα κατάφλια, και την κατεβάσανε βαθιά στη γή, γιατί από 'κει κι' οι Πεταλούδες έχουνε ξεβγί. Κι' έτσι τελείωσε κι' αυτό το ξόδι...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ ΕΝΑΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΟΣ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Πουλί των κάμπων κοκκινόθωρο.
Ποιά πλάνα τύχη τώχει στελεί
Στο Βράχο, που χαμόκλαδα είν' οι πέ-
[της του
Δέντρων κορμοί οι πεσμένοι στύλοι;
Φλόγα της ζωής, άεσφη, ανέλπιστα,
Μες σε μια πλάση νεκρομένη,
Δείχνει σά θάμνα: σά λευκά τα μάμαρα
Την κοκκινάδα του γραμμένη.

Και πότε μοιάζει ρόδο, που άνθισε
Σε τάφου πλάκα γέννα Χάρου.—
Και πότε αίματοστάλαμα που άνάβρυνε
Από βαθιά πληγή μαρμαρου!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ

[Μυστήριομα υπό ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝΙ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'. (Συνέχεια)

Ο καλός ναύτης όμως δεν τ' άκουγε και δεν ήταν ευχαριστημένος παρά μόνο όταν τους έβλεπε όλους στο ναυπηγείο. Όλο αυτό το θέρος, ο καιρός ήταν άγνημος. Έστερ' από μια πνιγηρή ζέστη ακολουθούσαν θύελλες τρομακτικές. Η άτμόσφαιρα γεμάτη πάντα ήλεκτρι-σμό. Σπάνιο ήταν να μην ακούγονται έρποντες μακρινές. Ένας κρότος υπόκω-ρος άλλ' άκατάπατος, σάν κι' εκείνον που άκούει κανείς στίς χώρες του Έσθ-μερινού.

Την Πρωτοχρονιά μάλιστα το 1869 έγινε μια θύελλα πάρα πολύ δυνατή κι' ένα πλήθος κεραυνοί έπεσαν στη νήσο. Μεγάλα δένδρα κεραυνοβολήθηκαν κι' άνάμεσα στα άλλα, κάηκε και μια από τις πελώριες εκείνες άκακίες, που έτκίαζαν την αλλη προς τη μεσημβρινή όχθη της λίμνης. Η θύελλα αυτή είχε άραγε καμιά σχέση μ' όσα γίνονταν όλοένα τιασπλάχνα της γής; Έπληρχε συγγέ-νεια άνάμεσα στη διατάραξη της άτμό-σφαιρας και στη διατάραξη των έγκάτων του νησιού;...

Ο Κύρος Σμιθ έτεινε να το πιστέψη, γιατί εϋθύς έστερ' από τη θύελλα, τα ήραιοτεία συμπτώματα φάνηκαν πιδ ζωρά.

Το πρωί της 3 Ιανουαρίου, ο Χάρμπερτ που είχε άναίβη στ' όροπέδιο της Τερψιθέας για να ζέψη ένα όνάγγη, είδε πυκνότατο λοξό καπνού επάνω απ' την κορυφή του Φραγκλίνου.

Είδοποίησε άμέσως τους άποίκους, που άνέβηκαν όλοι να παρατηρήσουν το φαινόμενο.

— Ε, έρώναζε ο Πέγκροφ, αυτή τη φορά δεν είναι μόνο άτμοί. Μου φαίνεται πώς ό γίγαντας δεν άρκεΐται μόνο να ανανήν παρὰ και καπνίζει!

Η είκόνα αυτή που μεταχειρίσθηκε ο ναύτης, παρίστανε άκριβώς τη μεταβολή που είχε γίνη στο στόμιο του ή-ραιοτείου. Έίς μ'ήνες τώρα, ο κρατήρας έβγαζε μόνο άτμούς, πυκνότερους ή άραιότερους, που προέρχονταν μόνο από έσωτερικό άνάθρασμα μεταλλικών υλών. Τώρα όμως τους άτμούς διαδέχονταν ένας πυκνός καπνός, που άνέβαινε σε σχήμα στήλης σταχτερής, πλατιάς στη βάση της περισσότερη από τριακόσια πόδια, και που άνοίγονταν επάνω, σάν ένα πελώριο μαντάκι, έπτακόσια ή όκτακόσια πόδια ψηλότερ' από την κορυφή του ήραιοτείου.

— Έπιασε φωτιά το τζάκι! είπες ό Γεδεών Σπίλετ.

— Και δε μπορούμε να το σβύσουμε, άποκρίθηκε ο Χάρμπερτ.

— Έπρεπε όμως να καθαρίζουν και τα ήραιοτεία σάν τις καμινάδες, παρατήρησε ο Νάβ μ' όλη του τη σοβαρότητα.

— Αναλαμβάνεις έσύ αυτό το καθάρισμα; τον ρώτησε ο Πέγκροφ.

Και έξέσπασε σε γέλιο τρανταχτό.

Ο Κύρος Σμιθ παρατηρούσε προσεκτικά τον καπνό που έβγαζε το ήραιοτείο και μάλιστα άκροάζονταν, σά να θελε να συλλάβη κανένα μακρινό, άνεπαίσθητο κρότο. Είχε άπομακρυνθή λίγο από τους συντρόφους του. Έπειτα πάλι τους έπλησίασε και είπες:

— Πραγματικώς, φίλοι μου, έγινε σπουδαία μεταβολή. Οί μεταλλικές ύλες δεν βράζουν άπλως όπως πρώτα, παρὰ έπληραν φωτιά, άναψαν, κι' από τοϋτο πρέ-πει να περιμένουμε γρήγορα την έκρηξη.

— Θα την ιδούμε λοιπόν κι' αυτή, κύριε Σμιθ, άποκρίθηκε ο Πέγκροφ, κι' αν είναι πετυχημένη, θα τη χειροκροτήσουμε... Μου φαίνεται, ότι δεν ύπάρχει λόγος να νηνητυχούμε...

— Όχι, Πέγκροφ, είπες ό μνηχανικός, γιατί ο παλαιός δρόμος της λάβας είναι άκόμ' άνοικτός και γιατί ο κρατήρας είναι έτσι σχηματισμέ-σμένος, ώστε να χύνη πάντα προς τα βορεινά. Όπως δὴποτε...

— Όπως δὴποτε, έσυμπλήρωσε ο ρεπόρτερ, αφού δεν έχουμε να ωφεληθούμε τίποτ' από μια έκρηξη, προτιμότερο θάταν να μη γίνη.

— Ποιος ξέρει! έκαμε ο ναύτης. Κι' αν μέσα 'ς αυτό το ήραιοτείο ύπάρχει κανένα ήραιοτείο ύλικό, που θα χυθή τώρα και θα μπορούμε να το μαζέψουμε;...

Ο Κύρος Σμιθ έκούνησε το κεφάλι του σάν άνθρωπος που δεν περιμένει τίποτε καλό από μια έκρηξη ήραιοτείου. Άπεναντίας, αυτός από μέσα του άνησυχούσε. Αν ή λάβα, χάρις στο σχηματισμό του κρατήρα, δεν άπειλούσε άπειθείας τα δατωμένα και καλλιεργημένα μέρη του νησιού, ή έκρηξη όμως μπορούσε νάχη άλλες δυσάρεστες συνέπειες. Γιατί πολλές φορές οι έκρηξεις συνοδεύονται από σειμούς, κι' ένα νησί σάν την Δίγκολν, σχηματι-σμένο από πολλά και διάφορα ύλικά, — από έδω γρανίτη, απ' εκεί λάβα, χῶμα,

άμμο, — ύλικά που δεν μπορούσαν να είναι δεμένα μεταξύ τους δυνατά, έκιν-δύνευσε να ποσυντεθή. Αν λοιπόν το ξε-χείλισμα του ήραιοτείου δεν άποτελούσε πολύ σοβαρό κίνδυνο, ένας μεγάλος σει-σμός, ένα τράνταγμα του νησιού, μπο-ρούσε νάχη σοβαρώτατα άποτελέ-σματα.

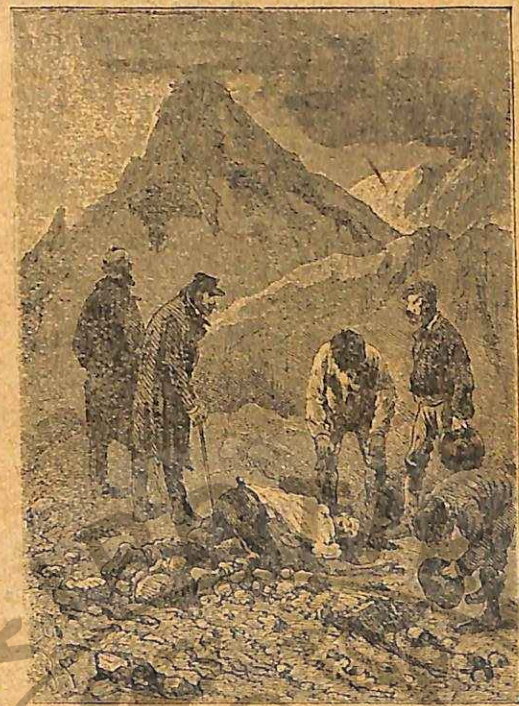
— Μου φαίνεται, είπες ο Άύρτων, που είχε ξαπλωθή χάμω, κι' είχε βάσει το αυτί του στο χῶμα, μου φαίνεται σά νακούω ένα υπόκωφο κρότο, όμοιο μ' εκείνον που θάκανε ένα κάρρο φορτω-μένο σιδερίκα.

Οί άποικοί άκροάσθηκαν με μεγάλη προσοχή και βεβαιώθηκαν πώς ο Άύρ-των δεν έκανε λάθος. Με την υπόκωφη εκείνη βροντή την άδιάκοπη, άνακα-τεύονταν κάθε τόσο υποχθόνια μουγ-γριτά, που έσχη-μάτιζαν ένα είδος « ρισφορσάντο » όπως λένε στη μουσική, και σιγά-σιγά σβύνονταν, σά να φυσούσε ά-νεμος μέσα στα έγκυα της γής.

Άλλά κανέναν δυνατό κρότο, που θα φανέρωνε άληθινή έκρηξη, δεν άκούγονταν άκόμ' Αὐτό έσή-μαινε, ότι οι ά-τμοί κι' οι καπνοί εύρισκαν έλεύθε-ρη διέξοδο από την έσωτερική έ-στία και ότι όσο ή βαλέίδα αυτή ήταν άρκετά πλα-τειά, φάος για έκρηξη, γι' άνα-τίναξη, δεν ύπὴρ-χεν.

— Ε! δεν πάμε και στη δουλειά μας; είπες τότε ο Πέγκροφ. Ο κύρ Φραγκλί-νος μπορεί να καπνίζει, να ρεύγεται, να βογγά και να ξερνά φωτιά και λάβα στο θέλει· μα δεν είναι λόγος αυτός για να μην κάνουμε τίποτα! Έλα, Άύρ-των, Νάβ, Χάρμπερτ, κύριε Σμιθ, κύριε Σπίλετ, έλάτε! Σήμερα πρέπει να δου-λέψουμε όλοι. Σε δυο μήνες το πολύ, το καινούργιο μας καράβι, ο « Καλότυχός » μας, — γιατί το ίδιο όνομα δεν θα το βγάλουμε; — θέλω να είναι τελειωμένος. Έμπρός λοιπόν, να μη χάνουμε ούτε ώρα!

Έτσι όλοι οι άποικοί κατέβηκαν στο ναυπηγείο, όπου έργάσθηκαν το υπόλοι-πον της ημέρας εκείνης, χωρίς να τους άπατολήση το ήραιοτείο, που δεν φαί-νονταν κιόλα από τ' άκρογιάλι του Γρα-νίτινου Παλατιού. [Επεται συνέχεια]

«Μου φαίνεται, είπες ο Άύρτων...» (Σελ. 125, στ. γ.)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΔΙΑΒΑΙΝΕΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ

Η φλογίτσα του καντηλιού τρέμοντας και πηδώντας απότομα, ρίχτει το ταπεινό της φως στα γύρω και μοιάζει με κάτι ματάκια, που γοργά ανοίγονται και κλείνουν, σαν μεγάλας πηδούδες και σχηματίζουν στους τοίχους μορφές φανταστικές.

Τό λάδι λιγότερο.
Παίρνω το μπουκάλι κι' έτοιμαζομαι να ρίξω, μα ένα γέλιο καθάρι, κι' ύστερα μια φωνή, χτυπώντας τους άδειους τοίχους συκρατώντας με:

—Κάι... κάι!... Πρόφθασε, άρπαξε κάι απ' τη ζωή... Γιατί... χι... το φυτίλι θα φθάση στο νερό και, ό,τι κι' αν κινήσ, θα σβύση!...
—Ακουμπάω το μπουκάλι.

Κάτι μαύρες σκέψεις μου τρυγούσαν το κεφάλι, που βαρύνει ολοένα περισσότερο...

Για λίγο ξαπλώνει μια ησυχία πληκτική.

Κατόπι νοιώθω ένα κρύο άνασασμό να γλιστρά στα μηλίγμα μου και την ίδια συρτή φωνή να λέει:
—Το φυτίλι έφθασε στο νερό, θα σβύση!

Το καντήλι τσιτσίρισε για λίγο και μετά έσβυσε.

Ένα βαθύ σκοτάδι και μια παγωνιά ξαπλώνουν δώ-μέσα.

Τό παράθυρο έχει ανοίξει και μπαίνει ένα κρύο τσουχτερό.
Τό κλείνω.

Μπροστά μου, τό ρολόι χτυπά δυνατά, άδυσώπτα, μα χωρίς λάθος, ξέροντας πως σε λίγο θα φθάση από 'κει πάχισα. Γιατί έτσι είναι φτιασμένο, να γράφει και να σβήνει σιγά-σιγά τη ζωή...

—Ατ' έξω, κάθε τόσο, φτάνει χαμνία κουβέντα και χάνεται πάλι με τα βήματα του διαβάτη.

Κι' όι φωνές μιάς ξεκουρδισμένης κηδόρας σκεπάζονται από τα γαυγίσματα του σκύλου απ' τη διπλανή μάντρα.

Γελοιογράφος

ΜΑΡΤΗΣ

Είναι κι' αυτός μια από τις πιο περιέργες δεισιδαιμονίες του λαού... και των παιδιών.

—Άλλες φορές, πριν ακόμα ξυπνήση ο κόσμος, άκουγες τις φωνές των πλανοδίων να σου θυμίζουν πως μπήκε νέος μήνας, με ελασθητα νεύρα, ο πρόδρομος της άνοιξης. Γέμεις ό άέρας με τη φοβέρα τους: «Πάρτε Μάρτη, μή σας κάρη ο ήλιος!» Κι' έβλεπε κανείς κοπάδια-κοπάδια, στις γειτονιές τα παιδάκια να τρέχουν γοργά, σουν τη μαγική κλωστή που θα τους διατηρούσε την άσπράδα...

Και τό περίεργο είναι, πως τό περισσότερο έρίφια του κοπαδιού ήταν μελαχρινά! Αυτά, για πέστε μου, τί φοβόταν; Μήν πάει και μαυρίσουν;...

Και τό πράγμα είχε συνέχεια. Έτρεχαν λαχανιασμένα τα παιδιά

στη γιάγιά να τους δέση την χρυσόρδινη κλωστή γύρω στο δακτυλάκι και να της συστήσουν μνήν τυχή και ξεγασή το ξέβγαλμα του μήνα, που έπρεπε να ζητήσουν μαζί με την όμορφιά και την μακαριότητα. Στο δειλινό της ήμερας, που ξεψυχούσε ό μπουκουλός-μήνας, άποχωρίζονταν τό προφυλαχτάρι όι μικροί προληπτικοί, για να τό άφιερώσουν σε κανένα κλαρί τριανταφυλλιάς ή να τό χαρίσουν στη δράκαινα του πηγαδιού. Κι' όπως κάθε άφιέρωση κρύβει κάποια ύστεροβουλία, έτσι κι' όι πρώτοι έφρευαν με την έλπίδα μιάς ρόδινης και χαρούμενης ζωής, σαν τό ξένοιαστο χαμόγελο του τριανταφυλλιού. Κι' όι δεύτεροι με την δροσιά του πηγαδιού στο καμνήν της ζωής.

Κυανόλευκο Λάβαρο

Η ΔΟΞΑ

Ποιός δέ σέ ξέρει, λυγερή πεντάμορφη Παρθένα;
Ποιός είναι που δέ λαχταρά να σ' άποχτήση έσένα;

Κανείς! Όλοι σέ ξέρουνε κι' όλοι τους σ' αγαπούνε. Μονάχα λίγοι σ' έχουνε, Πολλοί σ' επιθυμούνε...

Πρέπει κανείς να έργασθί έσέ για νάποχτήση.
Πρέπει κανείς να κουρασθί για να σέ προσελκύση.

Τότε τον πιάνεις με χαρά, Ψηλά τότε σκλώνεις, παίρνεις δαρνόκλαδα χλωρά και τότε στεφανώνεις.

Εύα

ΞΕΡΕΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ

Ένα κάρρο στο δρόμο έρριξε ένα φτωχό άνθρωπο. Τόν μετέφεραν στο νοσοκομείο. «Η γυναίκα του, που φοβισμένη στέκονταν κοντά στο κρεβάτι του, έλεπε στο γιατρό. —Μου φαίνεται, γιατρέ μου, σαν πολύ άρρωστος.»

«Ο γιατρός που άγαπούσε να κάνει άστεία, άποκριθήκε: —Φοβούμαι, μήπως είναι και πεθαμένος.»

«Ο άρρωστος όταν τ' άκουσε αυτό, κόνινη στο κεφάλι του και έλεπε: —«Όχι, δέν πέθανα! Ζω άκόμα.»

—«Σύχασε, του έλεπε τότε ή γυναίκα του, «ό γιατρός ξέρει καλύτερα από σένα!!!»

(«Απ' τό Αγγλικό»)

Αυτόκράτειρα του Βυζαντίου

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Σκέψεις του μικρού Γεώργιου, όταν άκουσε πως τό καλύτερα επιπλά είναι τό καρυδένια:

—Πόσα καρδία άραγε να χρειάζονται για ένα κομμάτι;
—Εστάλη υπό της Ειμαρμένης

—Νότη! τί είν' αυτά; ανάβεις τό κερί μέρα μεσημέρι;

—Θυμήθηκατόν παππού, μαμμά.

—Ε και;

—Όταν ζούσε, μου έλεγε: «Νά μανάβης κανένα κερί, όταν με θυμάσαι, Νότη μου!»

—Εστάλη από τη Γλυκειά 'Ανάμνηση

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΙ ΔΙΑΓΩΓΙΣΜΟΙ

(Ο συνοδευών την λύση με 10 λεπτά, δα λάβη άπλως μέρος εις την Κλήρωσιν. Έάν δέλη να δημοσιευθί και τόνόμα του εις τους Άντας, πρέπει να έσκηλίσθη λεπτά 25 εις γραμματόσημον.)

α.) Παίγνιον

Εστάλη από τό Φύλλο του Λεβάντε

		Α Ο			
	ΠΕΙ	ΕΥ	ΠΟΝ		
ΣΙ	ΠΕ	Η	ΝΗ	ΟΣ	
	ΤΗΣ	ΡΩ	ΕΥΣ		
		ΒΟ			

Νά συναρμολογηθούναί συλλαβαί αυταί, ώστε να σχηματίσουν κατοίκους τριών ελληνικών χωρών

β.) Γρίφος

Εστάλη υπό του Δοξαμένου 'Αρχηγού

		Η		ΔΙ	
Η	Η		ΔΙ	ΔΙ	
	ΤΑ	ΚΩΗ	ΜΟ		
Η	Η		ΔΙ	ΔΙ	

γ.) Διά τους Γαλλομαθεύς
Εστάλη υπό τ. Ύπεργου. Έλληνιδος L- ttps - p r d - n - s - r t t p - j m s
Νάναγνωσθί τό Φωνηεντόλιπον τούτο.

Αύσεις του 15ου φύλλου
α.) 'Ιωνάς, Μανασσής, 'Ιωήλ, 'Ησαΐας, Ναούμ, 'Ωσηέ. — β.) 'Ακόμη-κόμη. — γ.) Hiver-Hier.

ΤΑ ΕΥΣΗΜΑ ΤΟΥ 1918
(Ιδε 'Οδηγού Κεφάλ. ΣΤ' § 10)

Ο κανονισμός άπαιτεί, διά νάναφερθί κανείς εις τά 'Αποτελέσματα, να στείλη ό ίδιος λεπτομερή Σημείωσιν των Ευσήμων του. Τούτο έτηρήθη πάντοτε. Φέτος όμως, εξαιρετικώς, επειδή τά ταχυδρομεία ήσαν άστακα και πιθανόν να εστάλησαν και Σημειώσεις, αλλά να μην έλήφθησαν, άναφέρονται εις τόν κατωτέρω Πίνακα και μερικοί, με πολλά Εύσημα, των οποίων, ούτως ή άλλως, δέν έφθασε Σημείωσις εις τό γραφείον μου. Τούτο, έπαναλαμβάνω, γίνεται δλωσδιόλου κατ' εξαίρεσιν. Όταν αί ταχυδρομικά συγκοινωνία θα είναι τακτικά όπως πρώτα, κανείς δέν θάναφεται χωρίς Σημείωσιν.

Γενικά Στατιστικά των Ευσήμων του 1918 μου έστειλαν οι έξής: 'Α. 'Αντωνίου [25Ε], Τραγοῦδι της Λευτερίας [25Ε], Πατρίς των 'Ηρώων [22Ε], Πηνελόπη Δούη [21Ε], Ζηδή ό Πατρίς [20Ε], Λευτεριά στους Σκλάβους [20Ε], Τριανταφυλλία [20Ε], Δορυφόρος [19Ε], Ξενοκλή [19Ε], Λευτεριά στους Σκλάβους [19Ε], Έλλάς των 'Ελλήνων [18Ε] και Αιολεῦς [15Ε].

—Τούς εύχαριστώ όλοι; που μ' έδωκαν τήν εξέλεξιν και προπάντων εκείνους που είχαν και Πίνακα; Βραβεῖων, ήτοι τά όνόματα κατά σειράν έπιτυχίας, και όχι μόνον άναζητητικά.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: 'Ιδεώδης 'Ελλάς [με άλλα δύο ψευδώνυμα της] έλαβεν έν δίω Εύσημα 459.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: 'Ελληνική Σομαία, 222. — Τραγοῦδι της Λευτερίας 209.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κυανόλευκο Λάβαρο 199. — Χρυσόφρεση 'Ελλάς 170. — Μεγάλη 'Ελλάς 158.

ΕΠΑΙΝΟΙ: Λαοισαϊκό Διαβόδιον 156. 'Αρης 145. Θέριμος 'Απόλων 145. Φαίδρος 136. Λευτεριά στους Σκλάβους 131. Αυτοκρατορία του Βυζαντίου 128. Άσπράς της Νίκης 127. Ζινέττα 127. Τρελλή Ναυτοπούλα 124. Διαβόδιον της Γειτονιάς 120. Νικητής της Αύριον 120. Μαμαρμάρη Βασιλῆς 114. Δάρνης Στέφανος 110. Δικέφαλος 'Αετός 109. Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος 108. 'Ελληνική 'Ακμή 100. Βαρβαρμάχος 'Ελλάς 99. 'Ανδρείο 'Ελληνόπουλο 98. Μαρουνισό Ν. Κετῖα 97. Νικητήριος Δάφνη 97. Τρελλή Ναυτοπούλα 94. Παιδί του Μέλλοντος 92. Χιών του Μανιάνου 89. Κωνστ. Δ. 'Ελευθερουδάκης 87. 'Αστήρ της Δόξης 87. Δαφνοστεφανωμένος 'Ηώς 85. Μαρκεσία 85. Φαέθων 85. Θαλασσοπούλι του Στόλου 81. 'Ελλάς της Πατρίδος 84. Είς τις Νέος 83. Κλέρτικο Βόλι 82. 'Ηρωική Σάμος 80. Τρικυμία 80. Ψωφιδεύς 80. Λέων της Χαίρας 79. 'Ελληνικόν Στέμμα 78. 'Ελληνικόν 'Ιδεώδες 77. 'Ελλάς του Μέλλοντος 77. Πλανήτης 77. Διάττων 'Αστήρ 75. 'Οδοιπόρος 75. Μελαχροινή Σοφραζέττα 74. Παπάκι 74. Βασίλειος Χάλης 73. 'Ηώς του Ραβίν 73. 'Ανυπότακτη 73. Προμηθεύς Δεσφύτης 72. Νίνα Ν. Κοτῖα 71. Τροβαλούβη 70. Φτωχό Χαμογλάκι 70. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Κουκλίτσα 69. Αιθριοῦς Ουράνος 68. 'Ελλάς τ. 'Ονειρών 67. Ύπεργου. 'Ελληνόπουλο 66. Μακεδών Πρόδοκος 60. Ξενοκλή 55. Μεγάλη 'Ιδέα 53. Κόρη του Βουνού 50. 'Ηώς των Δολιανών 49. Άσπρολουλούδο 48. Νικηφόρος Στρατηγός 46. Σανθί 'Ελληνόπουλα 45. Φερεθίτη Βαρούλα 44. 'Ατρόμητος. 'Αμαζών 42. Φουστανέλας 40. 'Ανεμόνι του 'Αγρού 35. Νεράϊδα του Βοσπόρου 33. Δόν Κιχώτης 31. Χρυσός Αιών 29. Αιολεῦς 28. Παιάν της Δόξης 24. Μελαχροινή Κρητικοπούλα 18. 'Αντ. Ι. Θεοφιλόπουλος 18. Πανελλήνιος Πόθος 18. Κάμεν 12 κλπ. κλπ.

ΕΠΑΙΝΟΙ: Λαοισαϊκό Διαβόδιον 156. 'Αρης 145. Θέριμος 'Απόλων 145. Φαίδρος 136. Λευτεριά στους Σκλάβους 131. Αυτοκρατορία του Βυζαντίου 128. Άσπράς της Νίκης 127. Ζινέττα 127. Τρελλή Ναυτοπούλα 124. Διαβόδιον της Γειτονιάς 120. Νικητής της Αύριον 120. Μαμαρμάρη Βασιλῆς 114. Δάρνης Στέφανος 110. Δικέφαλος 'Αετός 109. Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος 108. 'Ελληνική 'Ακμή 100. Βαρβαρμάχος 'Ελλάς 99. 'Ανδρείο 'Ελληνόπουλο 98. Μαρουνισό Ν. Κετῖα 97. Νικητήριος Δάφνη 97. Τρελλή Ναυτοπούλα 94. Παιδί του Μέλλοντος 92. Χιών του Μανιάνου 89. Κωνστ. Δ. 'Ελευθερουδάκης 87. 'Αστήρ της Δόξης 87. Δαφνοστεφανωμένος 'Ηώς 85. Μαρκεσία 85. Φαέθων 85. Θαλασσοπούλι του Στόλου 81. 'Ελλάς της Πατρίδος 84. Είς τις Νέος 83. Κλέρτικο Βόλι 82. 'Ηρωική Σάμος 80. Τρικυμία 80. Ψωφιδεύς 80. Λέων της Χαίρας 79. 'Ελληνικόν Στέμμα 78. 'Ελληνικόν 'Ιδεώδες 77. 'Ελλάς του Μέλλοντος 77. Πλανήτης 77. Διάττων 'Αστήρ 75. 'Οδοιπόρος 75. Μελαχροινή Σοφραζέττα 74. Παπάκι 74. Βασίλειος Χάλης 73. 'Ηώς του Ραβίν 73. 'Ανυπότακτη 73. Προμηθεύς Δεσφύτης 72. Νίνα Ν. Κοτῖα 71. Τροβαλούβη 70. Φτωχό Χαμογλάκι 70. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Κουκλίτσα 69. Αιθριοῦς Ουράνος 68. 'Ελλάς τ. 'Ονειρών 67. Ύπεργου. 'Ελληνόπουλο 66. Μακεδών Πρόδοκος 60. Ξενοκλή 55. Μεγάλη 'Ιδέα 53. Κόρη του Βουνού 50. 'Ηώς των Δολιανών 49. Άσπρολουλούδο 48. Νικηφόρος Στρατηγός 46. Σανθί 'Ελληνόπουλα 45. Φερεθίτη Βαρούλα 44. 'Ατρόμητος. 'Αμαζών 42. Φουστανέλας 40. 'Ανεμόνι του 'Αγρού 35. Νεράϊδα του Βοσπόρου 33. Δόν Κιχώτης 31. Χρυσός Αιών 29. Αιολεῦς 28. Παιάν της Δόξης 24. Μελαχροινή Κρητικοπούλα 18. 'Αντ. Ι. Θεοφιλόπουλος 18. Πανελλήνιος Πόθος 18. Κάμεν 12 κλπ. κλπ.

ΕΠΑΙΝΟΙ: Λαοισαϊκό Διαβόδιον 156. 'Αρης 145. Θέριμος 'Απόλων 145. Φαίδρος 136. Λευτεριά στους Σκλάβους 131. Αυτοκρατορία του Βυζαντίου 128. Άσπράς της Νίκης 127. Ζινέττα 127. Τρελλή Ναυτοπούλα 124. Διαβόδιον της Γειτονιάς 120. Νικητής της Αύριον 120. Μαμαρμάρη Βασιλῆς 114. Δάρνης Στέφανος 110. Δικέφαλος 'Αετός 109. Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος 108. 'Ελληνική 'Ακμή 100. Βαρβαρμάχος 'Ελλάς 99. 'Ανδρείο 'Ελληνόπουλο 98. Μαρουνισό Ν. Κετῖα 97. Νικητήριος Δάφνη 97. Τρελλή Ναυτοπούλα 94. Παιδί του Μέλλοντος 92. Χιών του Μανιάνου 89. Κωνστ. Δ. 'Ελευθερουδάκης 87. 'Αστήρ της Δόξης 87. Δαφνοστεφανωμένος 'Ηώς 85. Μαρκεσία 85. Φαέθων 85. Θαλασσοπούλι του Στόλου 81. 'Ελλάς της Πατρίδος 84. Είς τις Νέος 83. Κλέρτικο Βόλι 82. 'Ηρωική Σάμος 80. Τρικυμία 80. Ψωφιδεύς 80. Λέων της Χαίρας 79. 'Ελληνικόν Στέμμα 78. 'Ελληνικόν 'Ιδεώδες 77. 'Ελλάς του Μέλλοντος 77. Πλανήτης 77. Διάττων 'Αστήρ 75. 'Οδοιπόρος 75. Μελαχροινή Σοφραζέττα 74. Παπάκι 74. Βασίλειος Χάλης 73. 'Ηώς του Ραβίν 73. 'Ανυπότακτη 73. Προμηθεύς Δεσφύτης 72. Νίνα Ν. Κοτῖα 71. Τροβαλούβη 70. Φτωχό Χαμογλάκι 70. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Κουκλίτσα 69. Αιθριοῦς Ουράνος 68. 'Ελλάς τ. 'Ονειρών 67. Ύπεργου. 'Ελληνόπουλο 66. Μακεδών Πρόδοκος 60. Ξενοκλή 55. Μεγάλη 'Ιδέα 53. Κόρη του Βουνού 50. 'Ηώς των Δολιανών 49. Άσπρολουλούδο 48. Νικηφόρος Στρατηγός 46. Σανθί 'Ελληνόπουλα 45. Φερεθίτη Βαρούλα 44. 'Ατρόμητος. 'Αμαζών 42. Φουστανέλας 40. 'Ανεμόνι του 'Αγρού 35. Νεράϊδα του Βοσπόρου 33. Δόν Κιχώτης 31. Χρυσός Αιών 29. Αιολεῦς 28. Παιάν της Δόξης 24. Μελαχροινή Κρητικοπούλα 18. 'Αντ. Ι. Θεοφιλόπουλος 18. Πανελλήνιος Πόθος 18. Κάμεν 12 κλπ. κλπ.

ΕΠΑΙΝΟΙ: Λαοισαϊκό Διαβόδιον 156. 'Αρης 145. Θέριμος 'Απόλων 145. Φαίδρος 136. Λευτεριά στους Σκλάβους 131. Αυτοκρατορία του Βυζαντίου 128. Άσπράς της Νίκης 127. Ζινέττα 127. Τρελλή Ναυτοπούλα 124. Διαβόδιον της Γειτονιάς 120. Νικητής της Αύριον 120. Μαμαρμάρη Βασιλῆς 114. Δάρνης Στέφανος 110. Δικέφαλος 'Αετός 109. Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος 108. 'Ελληνική 'Ακμή 100. Βαρβαρμάχος 'Ελλάς 99. 'Ανδρείο 'Ελληνόπουλο 98. Μαρουνισό Ν. Κετῖα 97. Νικητήριος Δάφνη 97. Τρελλή Ναυτοπούλα 94. Παιδί του Μέλλοντος 92. Χιών του Μανιάνου 89. Κωνστ. Δ. 'Ελευθερουδάκης 87. 'Αστήρ της Δόξης 87. Δαφνοστεφανωμένος 'Ηώς 85. Μαρκεσία 85. Φαέθων 85. Θαλασσοπούλι του Στόλου 81. 'Ελλάς της Πατρίδος 84. Είς τις Νέος 83. Κλέρτικο Βόλι 82. 'Ηρωική Σάμος 80. Τρικυμία 80. Ψωφιδεύς 80. Λέων της Χαίρας 79. 'Ελληνικόν Στέμμα 78. 'Ελληνικόν 'Ιδεώδες 77. 'Ελλάς του Μέλλοντος 77. Πλανήτης 77. Διάττων 'Αστήρ 75. 'Οδοιπόρος 75. Μελαχροινή Σοφραζέττα 74. Παπάκι 74. Βασίλειος Χάλης 73. 'Ηώς του Ραβίν 73. 'Ανυπότακτη 73. Προμηθεύς Δεσφύτης 72. Νίνα Ν. Κοτῖα 71. Τροβαλούβη 70. Φτωχό Χαμογλάκι 70. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Κουκλίτσα 69. Αιθριοῦς Ουράνος 68. 'Ελλάς τ. 'Ονειρών 67. Ύπεργου. 'Ελληνόπουλο 66. Μακεδών Πρόδοκος 60. Ξενοκλή 55. Μεγάλη 'Ιδέα 53. Κόρη του Βουνού 50. 'Ηώς των Δολιανών 49. Άσπρολουλούδο 48. Νικηφόρος Στρατηγός 46. Σανθί 'Ελληνόπουλα 45. Φερεθίτη Βαρούλα 44. 'Ατρόμητος. 'Αμαζών 42. Φουστανέλας 40. 'Ανεμόνι του 'Αγρού 35. Νεράϊδα του Βοσπόρου 33. Δόν Κιχώτης 31. Χρυσός Αιών 29. Αιολεῦς 28. Παιάν της Δόξης 24. Μελαχροινή Κρητικοπούλα 18. 'Αντ. Ι. Θεοφιλόπουλος 18. Πανελλήνιος Πόθος 18. Κάμεν 12 κλπ. κλπ.

ΕΠΑΙΝΟΙ: Λαοισαϊκό Διαβόδιον 156. 'Αρης 145. Θέριμος 'Απόλων 145. Φαίδρος 136. Λευτεριά στους Σκλάβους 131. Αυτοκρατορία του Βυζαντίου 128. Άσπράς της Νίκης 127. Ζινέττα 127. Τρελλή Ναυτοπούλα 124. Διαβόδιον της Γειτονιάς 120. Νικητής της Αύριον 120. Μαμαρμάρη Βασιλῆς 114. Δάρνης Στέφανος 110. Δικέφαλος 'Αετός 109. Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος 108. 'Ελληνική 'Ακμή 100. Βαρβαρμάχος 'Ελλάς 99. 'Ανδρείο 'Ελληνόπουλο 98. Μαρουνισό Ν. Κετῖα 97. Νικητήριος Δάφνη 97. Τρελλή Ναυτοπούλα 94. Παιδί του Μέλλοντος 92. Χιών του Μανιάνου 89. Κωνστ. Δ. 'Ελευθερουδάκης 87. 'Αστήρ της Δόξης 87. Δαφνοστεφανωμένος 'Ηώς 85. Μαρκεσία 85. Φαέθων 85. Θαλασσοπούλι του Στόλου 81. 'Ελλάς της Πατρίδος 84. Είς τις Νέος 83. Κλέρτικο Βόλι 82. 'Ηρωική Σάμος 80. Τρικυμία 80. Ψωφιδεύς 80. Λέων της Χαίρας 79. 'Ελληνικόν Στέμμα 78. 'Ελληνικόν 'Ιδεώδες 77. 'Ελλάς του Μέλλοντος 77. Πλανήτης 77. Διάττων 'Αστήρ 75. 'Οδοιπόρος 75. Μελαχροινή Σοφραζέττα 74. Παπάκι 74. Βασίλειος Χάλης 73. 'Ηώς του Ραβίν 73. 'Ανυπότακτη 73. Προμηθεύς Δεσφύτης 72. Νίνα Ν. Κοτῖα 71. Τροβαλούβη 70. Φτωχό Χαμογλάκι 70. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Κουκλίτσα 69. Αιθριοῦς Ουράνος 68. 'Ελλάς τ. 'Ονειρών 67. Ύπεργου. 'Ελληνόπουλο 66. Μακεδών Πρόδοκος 60. Ξενοκλή 55. Μεγάλη 'Ιδέα 53. Κόρη του Βουνού 50. 'Ηώς των Δολιανών 49. Άσπρολουλούδο 48. Νικηφόρος Στρατηγός 46. Σανθί 'Ελληνόπουλα 45. Φερεθίτη Βαρούλα 44. 'Ατρόμητος. 'Αμαζών 42. Φουστανέλας 40. 'Ανεμόνι του 'Αγρού 35. Νεράϊδα του Βοσπόρου 33. Δόν Κιχώτης 31. Χρυσός Αιών 29. Αιολεῦς 28. Παιάν της Δόξης 24. Μελαχροινή Κρητικοπούλα 18. 'Αντ. Ι. Θεοφιλόπουλος 18. Πανελλήνιος Πόθος 18. Κάμεν 12 κλπ. κλπ.

ΕΠΑΙΝΟΙ: Λαοισαϊκό Διαβόδιον 156. 'Αρης 145. Θέριμος 'Απόλων 145. Φαίδρος 136. Λευτεριά στους Σκλάβους 131. Αυτοκρατορία του Βυζαντίου 128. Άσπράς της Νίκης 127. Ζινέττα 127. Τρελλή Ναυτοπούλα 124. Διαβόδιον της Γειτονιάς 120. Νικητής της Αύριον 120. Μαμαρμάρη Βασιλῆς 114. Δάρνης Στέφανος 110. Δικέφαλος 'Αετός 109. Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος 108. 'Ελληνική 'Ακμή 100. Βαρβαρμάχος 'Ελλάς 99. 'Ανδρείο 'Ελληνόπουλο 98. Μαρουνισό Ν. Κετῖα 97. Νικητήριος Δάφνη 97. Τρελλή Ναυτοπούλα 94. Παιδί του Μέλλοντος 92. Χιών του Μανιάνου 89. Κωνστ. Δ. 'Ελευθερουδάκης 87. 'Αστήρ της Δόξης 87. Δαφνοστεφανωμένος 'Ηώς 85. Μαρκεσία 85. Φαέθων 85. Θαλασσοπούλι του Στόλου 81. 'Ελλάς της Πατρίδος 84. Είς τις Νέος 83. Κλέρτικο Βόλι 82. 'Ηρωική Σάμος 80. Τρικυμία 80. Ψωφιδεύς 80. Λέων της Χαίρας 79. 'Ελληνικόν Στέμμα 78. 'Ελληνικόν 'Ιδεώδες 77. 'Ελλάς του Μέλλοντος 77. Πλανήτης 77. Διάττων 'Αστήρ 75. 'Οδοιπόρος 75. Μελαχροινή Σοφραζέττα 74. Παπάκι 74. Βασίλειος Χάλης 73. 'Ηώς του Ραβίν 73. 'Ανυπότακτη 73. Προμηθεύς Δεσφύτης 72. Νίνα Ν. Κοτῖα 71. Τροβαλούβη 70. Φτωχό Χαμογλάκι 70. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Κουκλίτσα 69. Αιθριοῦς Ουράνος 68. 'Ελλάς τ. 'Ονειρών 67. Ύπεργου. 'Ελληνόπουλο 66. Μακεδών Πρόδοκος 60. Ξενοκλή 55. Μεγάλη 'Ιδέα 53. Κόρη του Βουνού 50. 'Ηώς των Δολιανών 49. Άσπρολουλούδο 48. Νικηφόρος Στρατηγός 46. Σανθί 'Ελληνόπουλα 45. Φερεθίτη Βαρούλα 44. 'Ατρόμητος. 'Αμαζών 42. Φουστανέλας 40. 'Ανεμόνι του 'Αγρού 35. Νεράϊδα του Βοσπόρου 33. Δόν Κιχώτης 31. Χρυσός Αιών 29. Αιολεῦς 28. Παιάν της Δόξης 24. Μελαχροινή Κρητικοπούλα 18. 'Αντ. Ι. Θεοφιλόπουλος 18. Πανελλήνιος Πόθος 18. Κάμεν 12 κλπ. κλπ.

ΕΠΑΙΝΟΙ: Λαοισαϊκό Διαβόδιον 156. 'Αρης 145. Θέριμος 'Απόλων 145. Φαίδρος 136. Λευτεριά στους Σκλάβους 131. Αυτοκρατορία του Βυζαντίου 128. Άσπράς της Νίκης 127. Ζινέττα 127. Τρελλή Ναυτοπούλα 124. Διαβόδιον της Γειτονιάς 120. Νικητής της Αύριον 120. Μαμαρμάρη Βασιλῆς 114. Δάρνης Στέφανος 110. Δικέφαλος 'Αετός 109. Βασίλειος ό Βουλγαροκτόνος 108. 'Ελληνική 'Ακμή 100. Βαρβαρμάχος 'Ελλάς 99. 'Ανδρείο 'Ελληνόπουλο 98. Μαρουνισό Ν. Κετῖα 97. Νικητήριος Δάφνη 97. Τρελλή Ναυτοπούλα 94. Παιδί του Μέλλοντος 92. Χιών του Μανιάνου 89. Κωνστ. Δ. 'Ελευθερουδάκης 87. 'Αστήρ της Δόξης 87. Δαφνοστεφανωμένος 'Ηώς 85. Μαρκεσία 85. Φαέθων 85. Θαλασσοπούλι του Στόλου 81. 'Ελλάς της Πατρίδος 84. Είς τις Νέος 83. Κλέρτικο Βόλι 82. 'Ηρωική Σάμος 80. Τρικυμία 80. Ψωφιδεύς 80. Λέων της Χαίρας 79. 'Ελληνικόν Στέμμα 78. 'Ελληνικόν

